

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Autoriteit Consument en Markt
t.a.v. Directie Toezicht Energie
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14 038
energietransitie@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Ons kenmerk   Zaaknummer ACM/25/194782
Behandeld door   ██████████
Datum   17 juli 2025
Onderwerp   Zienswijze op ontwerpbesluit prioriteringskader
transportcapaciteit elektriciteitsnet

Geachte meneer, mevrouw,

Met deze zienswijze reageren wij op het ontwerpbesluit van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) inzake het herziene prioriteringskader voor de toekenning van transportcapaciteit op het elektriciteitsnet. Wij waarderen de inspanning van de ACM om het kader te actualiseren en transparanter te maken, mede naar aanleiding van de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Tegelijkertijd constateren wij dat het ontwerpbesluit op enkele cruciale punten tekortschiet om de energietransitie en gebiedsontwikkeling in samenhang te faciliteren.

1. Met betrekking tot de consultatievragen

We onderschrijven het standpunt dat FCFS wordt losgelaten bij congestieverzachtters. Netcongestieverzachtters zijn er in vele soorten en (ruimtelijke) maten. Deze passen lang niet altijd in het gemeentelijk beleid.

Wij verzoeken de ACM om:

- alleen netcongestieverzachtters met een positief advies van de gemeente in behandeling genomen worden door de netbeheerder. Vervolgens is het aan de netbeheerder om louter op netwerk-aspecten een afweging te maken.

2. Voorkom verdringing van woningbouw en stimuleer netbewuste gebiedsontwikkeling

Het ontwerpbesluit biedt onvoldoende waarborgen voor woningbouw en andere gebiedsontwikkelingen die niet expliciet onder categorie 2 of 3 vallen. Dit is zorgwekkend gezien de urgente woningbouwopgave en de maatschappelijke impact van vertragingen. Tegelijkertijd ontbreekt een structurele stimulans voor netbewuste gebiedsontwikkeling, terwijl juist deze projecten bijdragen aan een efficiënter gebruik van het elektriciteitsnet.

Wij verzoeken de ACM om:

- Woningbouwprojecten met collectieve voorzieningen en netbewuste ontwerpprincipes expliciet voorrang te geven;
- Netbewuste gebiedsontwikkeling te erkennen als prioritaire activiteit, bijvoorbeeld door:
  - Het opnemen van een aparte categorie of subcriterium voor netbewuste projecten;

bericht

Datum 17 juli 2025

Ons kenmerk

- Het belonen van projecten die aantoonbaar bijdragen aan beperking van piekbelasting, benutting van lokale opwek en collectieve flexibiliteit;
- Het faciliteren van groepscontracten en buurtbudgetten als instrumenten om netcapaciteit efficiënt toe te wijzen;
- Het opnemen van duidelijke criteria voor netbewust handelen, zodat deze projecten eerder in het proces kunnen worden herkend en beloond;
- De maatschappelijke waarde van woningbouw expliciet te betrekken in de capaciteitsafweging;
- Te verduidelijken hoe nieuwe woningbouwprojecten op de wachtlijst worden geplaatst, en of zij achteraan komen ten opzichte van reeds aangemelde grootverbruikers;
- Netbeheerders de mogelijkheid te geven om capaciteit te reserveren voor reeds geplande, maar nog niet vergunde woningbouwprojecten.

3. Versterking van de rol van decentrale overheden

Het ontwerpbesluit biedt geen ruimte voor lokale of regionale sturing op netcapaciteit. Dit staat haaks op de inzet van het kabinet *zoals verwoord in de Kamerbrief 'Decentrale ontwikkeling van het energiesysteem' van 18 juni 2025 (kenmerk KGG/99267367)*, waarin decentrale regie, gebiedsgerichte afstemming en collectieve energiegemeenschappen als sleutel worden gezien voor een toekomstbestendig energiesysteem.

Wij verzoeken de ACM om:

- Gemeenten en RES-regio's de mogelijkheid te geven om lokaal prioriteiten te stellen binnen het landelijke kader;
- De inzet van buurtbudgetten en energietoetsen te erkennen als legitieme instrumenten voor capaciteitsverdeling;
- De samenwerking met decentrale overheden structureel te verankeren in het proces van capaciteitsallocatie;
- Capaciteitsreservering per categorie of functie toe te staan, zodat ook functies in categorie 3 (zoals woningbouw) gegarandeerd toegang houden tot netcapaciteit.

4. Erkenning van collectieve warmte als congestie-verzachter

Wij ondersteunen het voorstel van de VNG en G40 om collectieve warmtenetten expliciet aan te merken als congestie-verzachter. Warmtenetten verlagen de elektriciteitsvraag op de (middel)lange termijn en dragen bij aan het beperken van netverzwaring.

Wij verzoeken de ACM om:

- Warmteproductie, -opslag en -distributie als keten te beoordelen en als congestie-verzachter te classificeren;
- De bijdrage van collectieve warmte aan het integrale energiesysteem expliciet te erkennen in het prioriteringskader;
- Ook de mogelijkheid tot koeling via warmtenetten mee te wegen, aangezien dit eveneens bijdraagt aan netverlichting.

5. Productie van groen gas

In uw argumentatie (punten 96 t/t 102) gaat u uit van aardgas. Het gebruik hiervan willen we afbouwen. Vaak door elektrificatie of een warmtenet. Maar dat niet alleen, we beschouwen de productie van groen gas en van waterstof als prima alternatieven, zeker

bericht

Datum 17 juli 2025

Ons kenmerk

voor hoge temperaturen of bijvoorbeeld de monumentale binnenstad. Deze voorkomen een toename van het elektriciteitsgebruik en daarmee verdergaande verzwaring van het netwerk.

Wij verzoeken de ACM om:

- De productie en distributie van groen gas en waterstof als congestie-verzachter te classificeren.

6. Mobiliteitshubs

U beschouwt verkeersveiligheid als een categorie 2 activiteit. Wij beschouwen mobiliteit en daarmee parkeren als een basisbehoefte. Belangrijk element hierbij is de overgang van het gebruik van fossiele brandstoffen naar andere energievormen. We constateren een forse toename in het gebruik van elektriciteit. Collectieve en gebiedsgerichte mobiliteitshubs zijn een middel om de effecten hiervan op het net te dempen. Wij verzoeken de ACM om:

- De totstandkoming van mobiliteitshubs als basisbehoefte te classificeren.

7. Overige inzichten

Naast de hierboven genoemde hoofdpunten signaleren wij enkele aanvullende aandachtspunten die van invloed zijn op de uitvoerbaarheid en effectiviteit van het voorgestelde prioriteringskader. Deze inzichten raken onder meer de transparantie van het afwegingskader, de consistentie in bewijslast tussen categorieën en de praktische gevolgen voor woningbouw en economische ontwikkeling.

- Het ontwerpbesluit biedt geen inzicht in de verwachte verdeling van capaciteit over de categorieën. Hierdoor is het effect op woningbouw en economische ontwikkeling niet transparant;
- De bewijslast verschilt sterk tussen categorieën. Voor woningbouw (categorie 3) zijn zwaardere eisen gesteld dan voor bijvoorbeeld ambulanceposten (categorie 2). Dit leidt tot ongelijke behandeling en moet worden geharmoniseerd;
- Begrippen als “kleinschalig en onlosmakelijk verbonden” (bij woningbouw) en de warmtebron als “integraal onderdeel” van het warmtenet vragen om nadere toelichting.

Tot slot

Wij onderstrepen het belang van een prioriteringskader dat niet alleen juridisch houdbaar is, maar ook toekomstgericht en maatschappelijk effectief. De energietransitie vraagt om slimme, collectieve en gebiedsgerichte oplossingen. Het ontwerpbesluit in zijn huidige vorm biedt daarvoor onvoldoende ruimte. Wij roepen de ACM op om bovenstaande punten mee te nemen in de definitieve vaststelling van het kader.

Hoogachtend,

